

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

Мазур Н.А., Кушнір О.К.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З МАРКЕТИНГУ ТА ЛОГІСТИКИ**

*для здобувачів спеціальності
076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*

Кам'янець-Подільський, 2025

УДК 378.147.091.33-027.22:[339.138+339.18](075.8)

ББК 74.58я73+65.42

М 12

Рецензенти:

Оксана ЛАВРУК, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка

Віталій ТКАЧУК, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка

*Затверджено Вченою радою природничо-економічного факультету
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(протокол №1а від 29 січня 2025 р.)*

*Розглянуто та схвалено кафедрою економіки підприємства
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(протокол №1 від 03 січня 2025 р.)*

Мазур Н.А., Кушнір О.К.

М 12 Методичні рекомендації до проходження навчальної практики з маркетингу та логістики / Н.А. Мазур, О.К. Кушнір. Кам'янець-Подільський, 2025. 35 с.

Методичні рекомендації розроблені відповідно до сучасних вимог щодо організації та проходження практики; розкривають зміст і завдання практики, перелік індивідуальних завдань, вимоги до оформлення звітної документації, а також порядок захисту результатів проходження навчальної практики. Рекомендації слугують методичним супроводом практичного етапу освітнього процесу й призначені для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність і керівників практики.

УДК 378.147.091.33-027.22:[339.138+339.18](075.8)

ББК 74.58я73+65.42

© Мазур Н.А., Кушнір О.К.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ	6
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ.....	7
3. БАЗА ПРАКТИКИ.....	8
4. ЗМІСТ ПРАКТИКИ.....	8
5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	13
6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ.....	15
7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ	16
8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	17
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.....	188
ДОДАТКИ.....	22

ВСТУП

Начальна практика здобувачів вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність є невіддільною складовою освітнього процесу. У формуванні висококваліфікованих фахівців важливе місце займає навчальна практика з маркетингу та логістики, що здійснюється з метою закріплення одержаних здобувачами теоретичних знань і набуття навичок технічної та організаційної роботи за спеціальністю. Вона є практикою професійного спрямування, а саме – основою формування уявлення про майбутню професію, вивчення професійних функцій майбутніх фахівців у різних сферах підприємницької діяльності. Навчальна практика здобувачів вищої освіти дозволяє закріпити здобуті теоретичні навички та підготуватися в подальшому до проходження виробничої практики на підприємствах.

Практика здобувачів вищої освіти є обов’язковим компонентом освітньо-професійної програми для підготовки фахівців з вищою освітою та набуття ними компетентностей, професійних навичок і вмінь.

Проходження практики забезпечує формування у здобувачів наступних компетентностей згідно з освітньо-професійною програмою:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької та торгівельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 02 – Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 05 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 06 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07 – Здатність працювати в команді.

ЗК 08 – Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 02 – Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.

СК 05 – Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній діяльності.

СК 07 – Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.

СК 10 – Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків.

Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність тривалість навчальної практики з маркетингу та логістики складає три тижні. Строки проведення практики визначаються графіком освітнього процесу.

Таблиця 1

**Графік
проведення практики**

Спеціальність (шифр, назва)	Курс	Вид практики	Орієнтовний термін (№ тижня)	Тривалість (тижнів)	Семестр
Галузь знань 07 Управління та адміністрування Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	3	навчальна	36-38	3	6

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою навчальної практики здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність є опрацювання нормативних документів сфери регулювання підприємницької діяльності в Україні, закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних навик, здобутих у процесі вивчення курсів: маркетинг, логістика, підприємництво: основи підприємницької діяльності.

Завданнями практики є:

- вивчення правових основ діяльності підприємств, організацій та різних підприємницьких структур;
- ознайомлення зі специфікою діяльності сучасних підприємств різних галузей економічної діяльності;
- опанування сучасними методами маркетингової діяльності підприємств;
- ознайомлення з практичними аспектами впровадження та розвитку логістичних систем підприємств;
- набуття практичних навичок використання електронних нормативно-правових довідників;
- набуття практичних навичок використання Інтернет-ресурсів з метою їх використання в навчальних та практичних цілях.

Очікувані результати від проходження навчальної практики:

ПРН 01 Використовувати базові знання з підприємництва і торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 02 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.

ПРН 04 Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 05 Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 06 Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 07 Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 11 Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва та торгівлі для подальшого використання на практиці.

ПРН 13 Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур.

ПРН 15 Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності за допомогою сучасних методів.

ПРН 16 Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.

ПРН 17 Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПРН 20 Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких і торговельних структур з урахуванням ризиків.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях університету (або online, якщо навчання проводиться в умовах використання елементів дистанційного навчання).

Під час проведення навчальної практики здобувачі вищої освіти ведуть щоденники, які систематично перевіряються керівниками практики. Щоденник навчальної практики зберігається протягом терміну, визначеного діючими положеннями університету.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівників щоденник, методичні матеріали (програму, методичні рекомендації) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути до бази практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити й суворо дотримуватись правил охорони праці, безпеки життєдіяльності, протипожежної безпеки, виробничої санітарії та правил внутрішнього розпорядку;
- нести відповідальність за виконану роботу та її результати, показувати приклад свідомого і сумлінного ставлення до праці;
- своєчасно надати викладачеві щоденник практики та звіт про її проходження. В термін, встановлений наказом ректора, скласти залік з практики.

3. БАЗА ПРАКТИКИ

Базою практики є кафедра економіки підприємства університету.

4. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Відповідно до навчального плану підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (освітня програма Підприємництво і торгівля) на навчальну практику з маркетингу та логістики відводиться 135 годин, що становить 4,5 кредити (3 тижні).

Таблиця 2

ЗМІСТ**навчальної практики з маркетингу та логістики**

№ з/п	Зміст роботи	Терміни виконання завдань (днів.)	Форма звітності здобувача
1	2	3	4
1.	Настановча конференція: ознайомлення з метою та завданнями практики, обов'язками практикантів, змістом роботи на період практики, вимогами до звітної документації. Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки. Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо проходження практики	1	Щоденник
Модуль 1. Законодавче забезпечення підприємницької діяльності			
2.	Провести аналіз законодавчих і нормативно-правових документів, що встановлюють правовий статус та регламентують діяльність підприємств	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
3.	Надати характеристику правових форм суб'єктів господарювання	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
4.	Дослідити питання дозвільної системи у сфері господарської діяльності	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
5.	Проаналізувати державні документи щодо підтримки та дерегулювання підприємницької діяльності	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
Модуль 2. Маркетингова діяльність підприємства			
6.	Аналіз окремих нормативно-правових актів, що регламентують діяльність торговельного підприємства	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
7.	Аналіз рекламного ринку України	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
8.	Маркетингові методи підвищення рівня збуту підприємства (онлайн-екскурсія)	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
9.	Маркетингові методи визначення цільової аудиторії у торговельній галузі (SMM-маркетинг, електронна комерція)	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
10.	Аналіз діяльності провідних торговельних мереж України (порівняльний аналіз сайтів)	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
Модуль 3. Логістичне управління			
11.	Сучасний стан підприємств, що надають логістичні послуги в Україні	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
12.	Характеристика транспортної системи перевезення вантажів	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту

№ з\п	Зміст роботи	Терміни виконання завдань (днів.)	Форма звітності здобувача
1	2	3	4
13.	Характеристика складської системи	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
14.	Закордонний досвід підприємств, що надають логістичні послуги	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
15.	Аналіз логістичної системи підприємства (онлайн-екскурсія)	1	Щоденник, формування матеріалів до звіту
16.	Оформлення індивідуального завдання згідно вимог; подання керівнику практики для перевірки	впродовж практики	Індивідуальне завдання
17.	Оформлення звітної документації за результатами виконаних завдань.	впродовж практики	Оформлення звітної документації

Зміст практики

Модуль 1. Законодавче забезпечення підприємницької діяльності

Загальна характеристика законодавчого забезпечення підприємницької діяльності в Україні.

Правове забезпеченням підприємницької діяльності як комплекс юридичних норм, закріплених у законодавчих, нормативно-правових актах і актах індивідуального характеру, які встановлюють правила поведінки суб'єктів підприємництва при здійсненні ними господарської діяльності, а також визначають міру відповідальності за порушення цих правил. Зміст правового забезпечення підприємницької діяльності. Господарський кодекс України.

Правовий статус підприємництва в Україні.

Сутність підприємницької діяльності. Закон України «Про підприємництво» про суть та основні ознаки підприємницької діяльності. Підходи до визначення ознак підприємницької діяльності у науковій та учбовій літературі. Обмеження відносно здійснення підприємницької діяльності. Види діяльності, якими не має права займатись підприємець. Обмеження щодо осіб, які не мають права займатись підприємницькою діяльністю. Вікові обмеження підприємництва. Законодавче регулювання порядку реєстрації підприємництва.

Суб'єкти підприємницької діяльності.

Характеристика суб'єктів підприємницької діяльності. Суб'єкти

мікропідприємництва, малого та великого підприємництва. Критерії їх розмежування. Основні права суб'єктів підприємницької діяльності. Види відповідальності ФОП (матеріальна, адміністративна, кримінальна).

Дозвільна система у підприємництві.

Сутність дозвільної системи. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Суть поняття «документ дозвільного характеру». Трактують необхідності одержання документа дозвільного характеру. Сутність ліцензування. Ліцензія. Перелік видів підприємницької діяльності, які підлягають ліцензуванню. Порядок одержання ліцензії згідно Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Органи ліцензування та ліцензійні умови.

Державна підтримка розвитку підприємницької діяльності.

Суть державної підтримки підприємницької діяльності в Україні за Господарським кодексом. Законодавче обґрунтування державної політики у сфері розвитку підприємницької діяльності згідно Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». Напрями та заходи державної підтримки підприємництва. Основні акценти державної підтримки та стимулювання розвитку суб'єктів господарювання в сучасних умовах.

Модуль 2. Маркетингова діяльність підприємства

Аналіз окремих нормативно-правових актів, що регламентують діяльність торговельного підприємства.

Розглядається права та обов'язки споживачів. Визначаються основні правила роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами. Критично оцінюється дотримання правил торгівлі товарами у регіоні.

Аналіз рекламного ринку України.

Аналізується законодавство у сфері реклами: принципи реклами та дій, які заборонено вчиняти у рекламній діяльності. Проводиться ознайомлення з об'ємом рекламно-комунікаційного ринку України у 2024 р. Проводиться ознайомлення з прогнозом об'ємів рекламного ринку у 2025 р. Проводиться критичний аналіз стану рекламного ринку України.

Маркетингові методи підвищення рівня збуту підприємства (онлайн-

екскурсія).

Вивчаються різні методи розширення збуту підприємством. Здійснюється критична оцінка застосування окремих методів розширення збуту обраного бренду. Визначаються основні меседжі, які використовує компанія для просування своєї продукції.

Маркетингові методи визначення цільової аудиторії у торговельній галузі (SMM-маркетинг, електронна комерція).

Досліджуються рекомендації щодо пошуку цільової аудиторії SMM-маркетингу та для інтернет-магазину. Критично аналізуються кроки початку власного бізнесу. Здійснюється ознайомлення з тенденціями розвитку SMM-маркетингу та з рекомендаціями щодо підвищення ефективності діяльності SMM-спеціалістів.

Аналіз діяльності провідних торговельних мереж України (порівняльний аналіз сайтів).

Проводиться порівняння сайтів торговельних мереж з подібним асортиментом продукції. Критично аналізуються дизайн, структура, наповненість, окремі складові та наявність зворотного зв'язку. Визначаються переваги та недоліки сайтів обраних торговельних мереж.

Модуль 3. Логістичне управління

Сучасний стан підприємств, що надають логістичні послуги в Україні.

Розглядається сучасний стан розвитку логістичних послуг на рівні країни, регіону та міста. Визначаються загальні проблеми галузі та проводиться критичний аналіз сучасних логістичних послуг. Визначається вплив зовнішніх чинників на розвиток логістичних послуг підприємств. Наводяться та аналізуються найбільші підприємства, що надають логістичні послуги, які працюють на території України та Хмельницької області.

Характеристика транспортної системи перевезення вантажів.

Досліджуються різні джерела інформації щодо транспортної системи перевезення вантажів (підручники, статті, Інтернет ресурси). Висвітлюються недоліки та переваги видів транспорту, існуючих технологій доставки вантажів. Обирається одне із підприємств країни чи регіону (залежно від наявності

інформації в Інтернет мережі) та надається характеристика транспортної системи об'єкту.

Характеристика складської системи.

Вивчаються різні джерела інформації щодо сучасних складських технологій. Висвітлюється сучасний логістичний процес на складі, виділяються слабкі та сильні сторони. Описуються і характеризуються складські процеси на вибраному підприємстві країни чи регіону.

Закордонний досвід підприємств, що надають логістичні послуги.

Здійснюється пошук інформації про функціонування закордонних підприємств даної галузі. Описуються види послуг, що вони надають. Вивчається їхній досвід.

Аналіз логістичної системи підприємства (онлайн-екскурсія).

Здійснюється перегляд відео екскурсії. Описується діяльність підприємства. Характеризуються логістичні послуги. Складається графічна логістична система підприємства.

Завершальним етапом навчальної практики є підготовка відповідної звітної документації за результатами її проходження. Формується звіт практиканта про проходження практики згідно вимог; перевіряється правильність оформлення щоденника навчальної практики та наявність усіх необхідних записів.

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання надається здобувачу вищої освіти до початку практики керівником. Завдання можуть бути пов'язані з науково-дослідною роботою кафедри з держбюджетної та господарської тематики, підготовкою доповідей на наукову конференцію. Науково-дослідна робота в період практики має бути спрямована на підвищення фахового рівня підготовки здобувачів вищої освіти.

У процесі виконання індивідуального завдання навчальної практики здобувач вищої освіти повинен виявити:

- знання загальнотеоретичних, загальноекономічних, професійно-

орієнтованих і спеціальних дисциплін, які розкривають теоретичні основи та практичні питання маркетингу та логістики;

- вміння відбирати, систематизувати та обробляти інформацію відповідно до цілей дослідження;

- вміння виявляти причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ у конкретній галузі;

- вміння обґрунтовувати наукові висновки та конкретні пропозиції щодо вдосконалення досліджуваного процесу.

Перелік індивідуальних завдань:

1. Інтегрований маркетинг сучасного підприємства.
2. Роль маркетингової стратегії в управлінні підприємством.
3. Сучасна маркетингова політика підприємств.
4. Маркетинг як основа формування сприятливого іміджу підприємства.
5. Маркетинг взаємовідносин в системі управління підприємством.
6. Маркетингове середовище сучасного підприємства.
7. Методи маркетингових досліджень на підприємствах.
8. Особливості маркетингової діяльності торговельного підприємства.
9. Система маркетингових комунікацій торговельних підприємств.
10. Міжнародний маркетинг: суть та особливості.
11. Управління логістичною діяльністю підприємства.
12. Логістична стратегія як елемент розвитку підприємства.
13. Логістичний менеджмент торговельного підприємства.
14. Сучасні логістичні системи та особливості їхньої реалізації.
15. Проблеми та перспективи інформатизації логістики підприємства.
16. Вплив логістики на розвиток діяльності підприємства.
17. Логістика як чинник підвищення конкурентоздатності підприємства.
18. Логістична діяльність в системі маркетингу підприємства.
19. Проблеми управління логістичними системами сучасних підприємств.
20. Особливості функціонування міжнародних логістичних систем.

6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ

Після закінчення практики здобувач вищої освіти звітує про виконання програми практики. Звіт повинен бути написаний під час проходження практики і за змістом відповідати програмі та методичним рекомендаціям. В звіті здобувач повинен самостійно, досить детально і критично оцінити питання, передбачені програмою практики.

Звіт складається з двох частин: текстової та додатків.

У текстовій частині практикант описує проведену роботу відповідно до програми практики. У додатках мають бути документи, що ілюструють проведену роботу.

Звіт про проходження навчальної практики друкується за допомогою технічних засобів на аркушах білого паперу формату А4 (210×297 мм). Друк слід здійснювати шрифтом 14 Times New Roman.

Кожен розділ звіту має розпочинатися з нової сторінки, а підрозділи – продовжуються на тій же сторінці, після відступу в один рядок.

Поля в роботі повинні складати: ліве – 3,0 см; праве – 1,0 см; верхнє та нижнє – по 2,0 см.

Сторінки нумеруються з врахуванням титульної сторінки, проте номер проставляється починаючи з другої сторінки змісту. Нумери сторінок проставляються зверху сторінки з правої сторони арабськими цифрами без додаткових позначок.

Порядок оформлення ілюстрацій (малюнків, схем), таблиць, формул здійснюється згідно загальноприйнятих вимог (додатки В, Г).

При написанні звіту здобувач повинен давати посилання на інструктивні та нормативні матеріали, якими користуються при проведенні тієї чи іншої роботи на підприємстві.

Посилання в тексті на джерела слід зазначати порядковим номером їх в списку нормативних та інструктивних матеріалів з вказуванням номеру сторінки. Ця інформація по тексту виділяється двома квадратними дужками, наприклад, «...автор у праці [5, с. 8-10]...». Вказаний запис свідчить, що використовується

інформація з джерела, яке зазначене в списку під номером 5 і викладена вона в ньому на сторінках з 8 по 10.

Крім посилань на джерела інформації, необхідно також робити посилання на ілюстрації, таблиці, формули, додатки, які наведені у звіті. Посилання на ілюстрації в тексті звіту містять порядковий номер ілюстрації і записуються таким чином: «рис. 4.2», що означає, що автор посилається на 2 ілюстрацію 4 розділу.

При посиланні на таблиці звіту слово «таблиця» пишуть скорочено і таким чином запис-посилання має вигляд «табл. 4.1» При посиланні на формулу вказується її порядковий номер, наприклад: розрахунки проведемо за формулою (4.3). На додатки посилання здійснюють із скороченням слова «додаток», наприклад: «дод. А».

Звіт про проходження навчальної практики підкріплюється додатками. Додатки оформляються як продовження звіту і розміщуються після використаних джерел. Нумеруються вони в порядку появи посилань на них по тексту. Перед додатками, які додаються до звіту, вставляється аркуш з написом посередині «ДОДАТКИ».

Зліва рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і проставляється велика літера, що позначає цей додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Якщо в роботі один додаток, то він позначається як «Додаток А».

Список використаних джерел оформляється згідно вимог ДСТУ 8302:2015 (додаток Д).

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підсумки практики підводяться на захисті навчальної практики і науково-практичній конференції на факультеті, а також на засіданні кафедри, ради факультету. Їх завдання: аналіз роботи практикантів, виявлення досягнень і недоліків у їхній роботі; оцінка підготовки здобувачів; оцінка якості роботи по організації практики її керівниками, вироблення заходів щодо наступного

поліпшення практики.

За результатами практики здобувачі здають звітні матеріали для перевірки та оцінювання. Аналіз звітних матеріалів дозволяє керівникам практики зробити висновки щодо рівня осмислення здобувачами набутого в процесі проходження практики досвіду, щодо ставлення їх до виробничої діяльності, до обраної професії.

Підсумки роботи практикантів підводяться у формі захисту практики.

Після проходження практики здобувачі вищої освіти у десятиденний термін проходять опитування на сайті університету через «Анкету для студентів, які пройшли практику».

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінка, отримана здобувачем вищої освіти, формується у документах відповідної форми (протоколах, заліково-екзаменаційних відомостях) університету. Оцінювання результатів практики та визначення загальної оцінки, проводиться за критеріями оцінювання (таблиця 3) та шкалою оцінювання, наведеною у таблиці 4.

Таблиця 3

Критерії оцінювання практик здобувачів вищої освіти

Критерії	Бали
1. Виконання завдань практики	30
2. Наявність власних висновків і пропозицій	10
3. Зміст і культура ведення щоденника	10
4. Індивідуальне завдання	10
5. Результати захисту звіту з практики	40
Всього	100

Таблиця 4

Шкала оцінювання результатів практики: національна та ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX	не зараховано
34 і менше	F	

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Буряк Р.І., Збарський В.К., Талавиця М.П. , Бондаренко В.М. Маркетинг: [підручник]. Київ : ЦП «КОМПРИНТ». 2023. 538 с. URL : <https://surl.li/krahqk>.
2. Жарська І.О. Логістика: навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2019. 209 с. URL : <https://surl.li/cc/khucxn>.
3. Кислий В. Логістика : теорія та практика : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2010. 359 с.
4. Логістика: навч. посіб. / Безугла Л.С., Юрченко Н.І., Ільченко Т.В., Пальчик І.М., Воловик Д.В. Дніпро: Пороги, 2021. 252 с. URL : <https://surl.li/dzsptu>.
5. Маркетинг [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Н. Іванечко, Т. Борисова, Ю. Процишин [та ін.] ; за ред. Н. Р. Іванечко. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 180 с. URL : <https://surl.li/cwcsnr>.
6. Мартин О.М. Основи маркетингу [Текст] : навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2015. 409 с. URL : <https://surl.li/xbnmym>.
7. Марченко В.М., Шутюк В.В. Логістика: Підручник. К. : Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с. URL : <https://surl.li/ltgpst>.
8. Міжнародна логістика. Електронний підручник / за науковою редакцією професора Сохацької О.М. Тернопіль: ЗУНУ. 2022. 370 с. URL : <https://surl.li/rhcbmu>.
9. Організація та планування логістичних систем: підручник / за ред. проф. М.П. Денисенка, проф. П.Р. Лековця, проф. Л.І. Михайлової. К. : Центр учбової літератури, 2015. 336 с.
10. Павлов К.В., Лялюк А.М., Павлова О.М. Маркетинг: теорія і практика: підручник. Луцьк : СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф» 2022. 408 с. URL : <https://surl.li/mvrwty>.
11. Палига Є.М., Гірняк О.М., Лазановський П.П. Маркетинг : підруч. Львів : Українська академія друкарства, 2020. 352 с. URL : https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Marketing-Paliga.pdf.

12. Сенишин О.С., Кривешко О.В. Маркетинг : навч. посібник. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 347 с. URL : https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/MARKETING_NAVCH.POSIBNYK_SENYSHTYN-KRYVESHKO_FINAL_ALL.pdf.

13. Софієнко А.В., Шукліна В.В., Набока Р.М. Теоретичний маркетинг: Навчальний посібник. 2-е вид., переробл. і допов. Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський, 2021. 494 с. URL : <https://surl.li/unmrhxg>.

14. Телєтов О.С. Рекламний менеджмент : підручник. 2-ге вид., випр. Суми : ВТД «Університетська книга», 2012. 367 с.

15. Тюріна Н.М., Гой І.В., Бабій І.В. Логістика : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2015. 392 с.

Нормативні акти

1. Господарський кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

2. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.

3. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 №1577-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.

4. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.2005 №2806-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>.

5. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами : Наказ Міністерства економіки України від 19.04.2007 №104. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07#Text>.

6. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами : Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11.07.2003 №185. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03#Text>.

7. Про захист прав споживачів : Закон України від 2 травня 1991 року

№ 1023-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

8. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII. URL : (дата звернення 25.12. 2020).

9. Про підприємництво : Закон України від 12.02.2015 №191-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>.

10. Про рекламу : Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр#Text>.

Ресурси мережі Internet

1. Всеукраїнська рекламна коаліція. Статистика. URL : <https://vrk.org.ua/ad-market/>.

2. Копійочка. URL : <https://kopiychka.com.ua>.

3. Логістика. URL : <http://www.dhl.com.ua/>.

4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Державної регуляторної служби України. URL : <http://www.drs.gov.ua/licensing/yak-otrymaty-litsenziyu/>.

6. Офіційний сайт. Урядовий портал. URL : <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/ekonomichne-zrostannya/pidtrimka-malogo-i-serednogo-pidpriyemnictva>.

7. Українська логістична асоціація. URL : <http://ula-online.org/>.

8. Червоний маркет. URL : <https://chervonyi.com.ua>.

9. Haier Air. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=bPPIHTzQwxA>.

10. Eva. URL : <https://eva.ua/ua/>.

11. Prostor. URL : <https://prostor.ua/ua/>.

12. Watsons. URL : <https://www.watsons.ua>.

ДОДАТКИ

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

З В І Т

**про проходження навчальної практики
з маркетингу та логістики**

терміном з «05» травня 2025 р. по «25» травня 2025 р.

галузь знань: **07 Управління та адміністрування**
спеціальність: **076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
(освітня програма Підприємництво і торгівля)

Гончарук Юлії Олегівни

Керівник практики від університету Кушнір О.К., к.е.н., доцент
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Звіт захищений:

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Дата захисту _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	7
1.1. Дослідження розвитку теорії інновацій.....	7
1.2. Сутнісна характеристика інноваційного потенціалу підприємств й основні підходи до його визначення.....	13
1.3. Системний підхід до вибору показників формування інноваційного потенціалу промислових підприємств.....	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	25
2.1. Сучасний стан та методи вимірювання інноваційного потенціалу підприємств легкої промисловості.....	25
2.2. Економічна характеристика підприємства та інтегральна оцінка інноваційного потенціалу підприємства.....	30
2.3. Дослідження існуючих методичних підходів до оцінювання інноваційного потенціалу промислових підприємств.....	34
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	40
3.1. Методи державного регулювання інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості.....	40
3.2. Удосконалення методики формування та оцінки інноваційного потенціалу промислових підприємств.....	47
3.3. Оцінка впливу інноваційного потенціалу на ринкову вартість підприємства.....	53
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

(текст)

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Дослідження розвитку теорії інновацій

(текст)

1.2. Сутнісна характеристика інноваційного потенціалу підприємств й основні підходи до його визначення

(текст)

1.3. Системний підхід до вибору показників формування інноваційного потенціалу промислових підприємств

(текст)

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Сучасний стан та методи вимірювання інноваційного потенціалу підприємств легкої промисловості

(текст)

2.2. Економічна характеристика підприємства та інтегральна оцінка інноваційного потенціалу підприємства

(текст)

2.3. Дослідження існуючих методичних підходів до оцінювання інноваційного потенціалу промислових підприємств

(текст)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Індикатори соціального розвитку. URL : <http://ukr.vipreshebnik.ru/upr-proekt/2510-indikatori-sotsialnogo-rozvitku.html> (дата звернення: 25.01.2025).
2. Турченко М.О., Швець М.Д., Карпан Т.С. Маркетинг : навч. посіб. Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне, 2010. 293 с.
3. Корніяка О.В. Особливості функціонування інституту бірж на українських землях у другій половині XIX – на початку XX ст. *Історія народного господарства та економічної думки України* : збірник наукових праць. 2011. Вип. 44. С. 171-179.
- 4.
- 5.

ДОДАТКИ

Таблиця 1.1

Зіставлення позитивних і негативних сторін біржових інститутів

№ п/п	Аргумент проти бірж	Контраргумент на користь бірж
1.	Біржа відволікає капітали від виробництва, гальмуючи його розвиток.	По-перше, на біржі відбувається торгівля товарами, а, отже, даний інститут стимулює розвиток виробництва: чим більший оборот торгівлі, тим інтенсивнішим стає виробництво; по-друге, капітал на біржі функціонує у формі цінних паперів, таке розміщення свідчить про його вкладення у певне підприємство.
2.	Азарт наживи, який породжують біржові спекуляції, веде до втрати заощаджень людей з невеликими статками.	Діяльність бірж побудована таким чином, що участь у біржових операціях беруть, головним чином, заможні верстви населення.
4.	Біржові операції зумовлюють коливання вартості товарів та фінансових активів.	Цінові коливання зумовлені зміною попиту та пропозиції, а біржові операції є лише формою відображення цих змін.

складено автором на основі [1, с. 94-96]

Таблиця 2.2

Окремі фінансові показники діяльності суб'єктів господарювання будівельної галузі Хмельницької області за 2020-2024 рр.

№	Показники	Роки				
		2020	2021	2022	2023	2024
1	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), тис. грн.	1479515,5	1952542,7	2139745,0	3063865,4	4754141,1
2	Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	-56881,9	44771,0	92953,5	57689,0	193275,6
3	Рівень рентабельності (збитковості), %	2,0	2,3	4,3	1,8	4,1

сформовано автором на основі даних [10]

Таблиця 2.3

Соціальне спрямування Стратегії 2025

Пріоритети	Соціально спрямовані заходи
1	2
Адаптація інноваційної системи України до умов глобалізації та підвищення її	Створення нових робочих місць в агропромисловому секторі, легкій промисловості, фармацевтичній галузі, виробництві середньо технологічної продукції

Продовж. табл. 2.3

1	2
конкурентоспроможності	широкого вжитку; виробництво нових споживчих товарів
Переорієнтація системи продукування інновацій на ринковий попит і споживача	Максимізація задоволення попиту споживача
Створення привабливих умов для творців інновацій, стимулювання інноваційної активності підприємництва	Покращення якості освіти через підвищення стандартів початкової та середньої освіти; скорочення частки оплатної системи навчання у вищих навчальних закладах; нарощування мотивації наукової праці; стимулювання творчої активності; підтримка талановитих студентів та молодих вчених; стимулювання мобільності вчених; залучення молоді до вирішення питань щодо організації роботи наукових установ; покращення матеріального стимулювання наукової праці у різних секторах науки за рахунок створення спеціальних державних фондів; зменшення нормначального навантаження науково-педагогічних працівників задля збільшення часу на наукову роботу
Системний підхід в управлінні інноваційним розвитком, інформатизація суспільства	Поширення застосування в економіці нових знань; більш активне використання можливостей інформаційних технологій і електронних засобів комунікацій для людей

складено за джерелом [396]

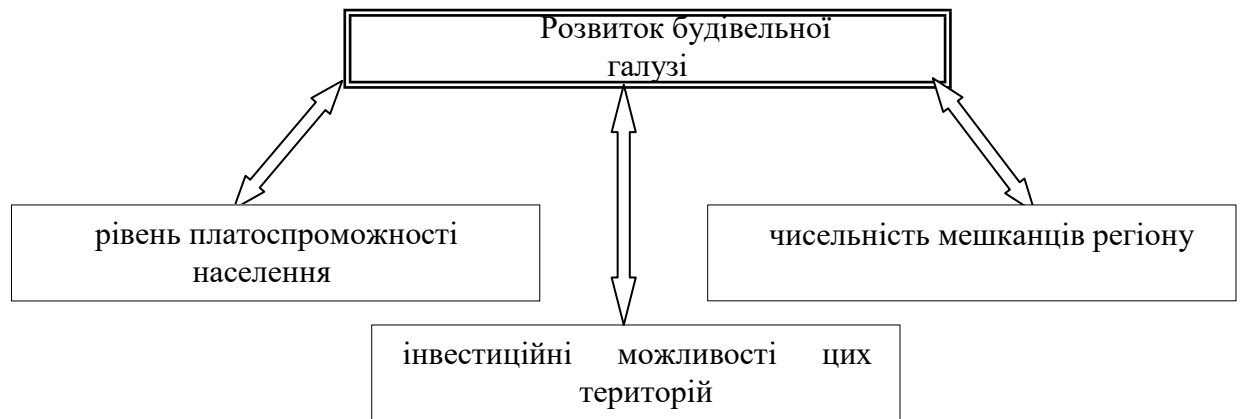


Рис. 1.2. Екзогенні чинники будівельної галузі

розроблено автором

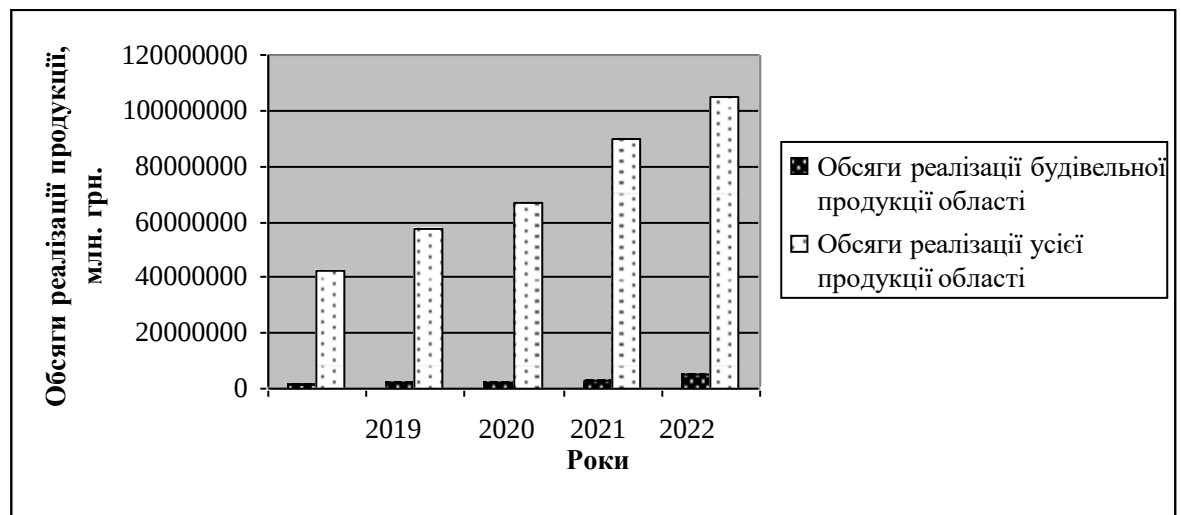


Рис. 2.3. Динаміка зростання частки обсягів реалізації продукції будівельної галузі в загальному обсязі реалізованої продукції області
побудовано автором на основі даних [10]

Приклади бібліографічних описів для списку використаних джерел

Бібліографічний опис з одним автором
Мухін М.І. Педагогічні погляди і освітня діяльність Х.Д. Алчевської. Київ, 1979. 184 с.
Бібліографічний опис з двома авторами
Бантисhev О.Ф., Селюк А.В. Пастка для еліти. Київ, 2004. 290 с.
Бібліографічний опис з трьома авторами
Пеньковaя А.И., Легач Е.И., Лотин А.В. Гомеопатия в Харькове. Харьков, 2004. 168 с.
Бібліографічний опис з чотирма та більше авторами
Вехи развития и становления Харьковской станции скорой медицинской помощи / А.Е. Зайцев и др. Харьков, 2000. 56 с.
<i>або</i>
Вехи развития и становления Харьковской станции скорой медицинской помощи. Харьков, 2000. 56 с.
<i>або</i>
Зайцев А.Е., Москаленко В.Ф., Пилипчук М.Д., Яворский В.С., Довбий Н.П. Вехи развития и становления Харьковской станции скорой медицинской помощи. Харьков, 2000. 56 с.
Бібліографічний опис документу, що перекладений з іншої мови
Ницше Ф. Злая мудрость : пер. с нем. Москва, 1993. 240 с.
Ницше Ф. Веселая наука : пер. с нем. Москва, 1999. 576 с.
Бібліографічний опис документа з організацією як автором
Україна в цифрах. 2007 : стат. зб. / Держ. ком. статистики України. Київ : Консультант, 2008. 350 с.
Бібліографічний опис збірника
Культурна спадщина Слобожанщини : зб. наук.-попул. ст. Харків, 2010. Вип. 23. 228 с.
<i>або</i>
Культурна спадщина Слобожанщини. Харків, 2010. Вип. 23. 228 с.
Бібліографічний опис словника
Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В.Т. Бусел. Київ, 2005. 1728 с.
Бібліографічний опис багатотомного видання (скорочена форма)
Енциклопедія історії України : в 10 т. / редкол. : В.А. Смолій та ін. Київ, 2003–2013. Т. 1–10.
Бібліографічний опис серіального документу
Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.
Бібліографічний опис окремого тому
Багалеi Д.И., Миллер Д.П. История города Харькова за 250 лет его существования (1655–1905). в 2 т. Т. 1. Харьков, 2004. 569 с.

Бібліографічний опис частини документу
Франко І. Украдене щастя // І. Франко. Твори. Київ, 1966. С. 322–419.
Бібліографічний опис документу on-line
Палеха Ю.І., Леміш Н.О. Загальне документознавство. URL : https://textbook.com.ua/dokumentoznavstvo/1473445811 (дата звернення : 26.09.2022).
Бібліографічний опис офіційного документу
Земельний кодекс України : офіц. видання: текст прийнятий ВР України 25 жовт. 2001 р. Київ, 2013. 171 с.
<i>або</i>
Земельний кодекс України. Київ, 2013. 171 с.
Цивільний кодекс України : чинне законодавство України зі змінами та доп. станом на 11 жовтня 2012 р. Київ, 2012. 272 с.
<i>або</i>
Цивільний кодекс України. Київ, 2012. 272 с.
Бібліографічний опис рецензії на книгу
Боянович В.М. Мужність // Прапор. 1964. № 3. С. 94–95. Рец. на кн. : Тютюнник Г.М. Журавлині ключі : поезії. Львів : Львів. кн.-журн. вид-во, 1963. 100 с.
<i>або</i>
Боянович В. М. Мужність : [рецензія]. <i>Прапор</i> . 1964. № 3. С. 94–95. Рец. на кн. : Тютюнник Г. М. Журавлині ключі : поезії. Львів, 1963. 100 с.
Бібліографічний опис патенту
Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Бібліографічний опис нормативного документу
ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. Київ, 2010. 16 с.
Бібліографічний опис дисертації
Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси : дис. доктора фіз.-мат. Наук : 01.03.02. Київ, 2005. 276 с.
<i>або</i>
Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси : дис. доктора фіз.-мат. наук. Київ, 2005. 276 с.
Бібліографічний опис автореферату дисертації
Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора фіз.-мат. Наук : спец. 01.03.02 «Прикладна математика та інформатика». Київ, 2005. 22 с.
<i>або</i>
Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора фіз.-мат. наук. Київ, 2005. 22 с.
Бібліографічний опис архівного документу

Діяльність історичної секції при ВУАН та зв'язаних з нею історичних установ Академії в 1929–1930 рр. // Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Ф. Х (Всеукраїнська Академія Наук). Спр. 1686. 30 арк.

Краткая докладная записка директора театра «Гезкульт» // Гос. архив Харьков. обл. Ф. Р-4488. Оп. 1. Д. 1. Л. 34–34 об.

[Про присвоєння 10 дивізіям Степового фронту найменування «Харківських»] // Держ. архів Харків. обл. Ф. 69. Оп. 2. Спр. 82. Арк. 50.

Аналітичний опис статті з продовжуваного видання

Шинкаренко Д.А. Особливості транспортного комплексу великого міста // Вісник Харків. нац. ун-ту імені В.Н. Каразіна. 2013. № 1084. Вип. 39. С. 196–200.

або

Шинкаренко Д.А. Особливості транспортного комплексу великого міста. *Вісн. Харків. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна*. 2013. № 1084. Вип. 39. С. 196–200.

Аналітичний опис статті зі збірника

Урсу Д.П. Историография как точная наука // Харків. історіогр. зб. 2010. Вип. 10. С. 99–125.

або

Урсу Д.П. Историография как точная наука. *Харківський історіографічний збірник*. 2010. Вип. 10. С. 99–125.

Аналітичний опис статті зі збірника on-line

Іващенко В.Л. Когнітивне термінознавство : перспективи розвитку // Термінол. Вісн. 2011. Вип. 1. С. 47–54. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/terv_2011_1_7 (дата звернення: 26.09.2022).

або

Іващенко В.Л. Когнітивне термінознавство : перспективи розвитку. *Термінологічний вісник*. 2011. Вип. 1. С. 47–54. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/terv_2011_1_7 (дата звернення 26.09.2022).

Аналітичний опис статті з друкованого журналу

Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. *Вища школа*. 2017. № 5–6. С. 48–55.

або

Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus // Вища шк. 2017. № 5–6. С. 48–55.

Вуколова К.В. Вплив соціальних категорій на характер мовлення та мовну поведінку осіб // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. 2016, № 2(12). С. 205–211.

або

Вуколова К.В. Вплив соціальних категорій на характер мовлення та мовну поведінку осіб. *Вісн. Дніпропетр. ун-ту імені Альфреда Нобеля. Філол. науки*. 2016, № 2(12). С. 205–211.

Аналітичний опис статті з журналу on-line

Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі // Бібл. вісн. 2016. № 4. С. 8–12. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2022).

або

Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі *Бібліотечний вісник*. 2016. № 4. С. 8–12. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2022).

Аналітичний опис статті з друкованої газети

Мнішек І. Село зі «звірячою» назвою та славетним минулим // Слобідський край. 2014. 16 жовт. (№ 124). С. 12.

або

Мнішек І. Село зі «звірячою» назвою та славетним минулим. *Слобідський край*. 2014. 16 жовт.

Аналітичний опис статті з газети on-line

Кобець В. Різдвяні свята з Василем Стусом. Літературна Україна. 2012. 2 лют. (№ 5). URL : <http://litukraina.kiev.ua/r-zdvyan-svyata-z-vasilem-stusom> (дата звернення 15.09.2022).